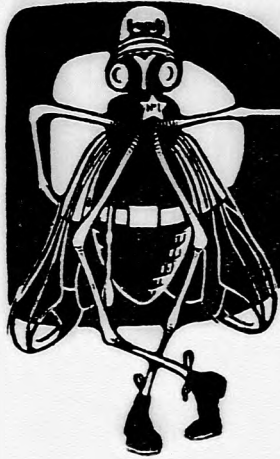

VOL. 20. ÉV.

No. 11. szám.

DETROIT, MICH.

DONGÓ

1060—25th STREET, DETROIT,

ÁRA EGY ÉVRE 3 BETEG DOLLÁR

1922 június 1.

A ZÁPTOJÁS

LLOYD GEORGE: Kot-kot-kot-kotkodás
.Mindig csak tanácskozás

KILENCEDIK ÉNEK

(RÉSZLET KEMÉNY GYÖRGY NAGY ELBESZÉLŐ
KÖLTEMÉNYÉBŐL)

A BÁNYA.

Éjfelete szájjal tátog éhes bánya,
Korgó gyomrával a nyüzsgő embert várja,
Ki tolvaj szándékkal vakmerően lép be
Kincsét féltve rejtő anyaföld méhébe.
Jajduló panasszal dongnak szűk folyosók,
Mint a csákányokkal döngtetett koporsók.

Tátogó üregnél, mely földméhbe vezet:
Csontmarkú halállal fog a bányász kezét.
Visszhangzó tárnákban hegy alá temetve
Pajkos tréfaszóra nagyritkán jön kedve.
Pislogó világok meglóbbanva égnek,
Mint a ravatalnál apró gyertyafények.

Nincs éjjel, vagy nappal ásitó üregeben;
Orgonavirágos tavasz ott nem lebben,
Nincs fehér hó télen, napsütés a nyárban,
Mint a sírgödörben: csak egyformaság van.
Nem nyílnak virágok, bájos csillagoknak
Fénye nem rezdül, hol csákányok csattognak.

Túrják a földgyomrot emberi vakondok;
Denevérek szárnyán surrannak a gondok
Babonás lelkekben. A halál ott bujkál
Minden dörrenésben, minden tépett lyuknál,
Ámde kapzsi pénznek felpiszkált ördöge
Láncra verve tartja őket mindörökre.

Dermesztő sötétben ásnak, egyre ásnak
Önmaguknak gödröt, kincseket meg másnak.
Megszokják lassankint tömlőc-életüket,
Mint iskolás gyerkőc a gyülölt betüket.
Úgy mennek az orcát hervasztó mélységbe,
Ahogy más ember megy drága vendégségbe.

Rabjával kit egyszer láncra vert a bánya,
Az a veszedelmet már többé nem bánja.
Hasztalan rugódik börtönsorsa ellen,
M megbűvölte lelkét suttagó földszellem
És megy álmodozva, mint a mákonyrészeg,
Vagy kit csalogatnak libbenő lidércek.

GUMMI-KEREKEK

Kétszeres mértföld, felényi költség.

Ezek a gummi-kerekek a legjobb eddigi kerekek alapján vannak újra-építve — JÓTÁLLÁS MELLETT 6,000 MÉRTFÖLDET TESZNEK, de vannak esetek, hogy 8,000 és 10,000 mértföldre is jök. Leszállítja a pukkadásokat és az ezzel járó bajokat, ha a Double Wear gummi-kerekeket használja. Ez a kerék sokáig eltart.

Minden gummi-kerékkel egy bélést adunk TELJESEN INGYEN.

Azonkívül eladunk TELJESEN ÚJ UNITED STATES GUMMI-KEREKEKET beszerzési áron.

Kerék	Ár	Belső gummi
28x3	\$ 4.25	\$1.30
30x3	4.00	1.50
30x3½	5.00	1.90
31x3½	5.25	1.75
32x3½	5.50	1.85
34x3½	7.00	2.00
31x4	7.00	2.10
32x5	7.50	2.25
33x4	7.65	2.40
34x4	8.00	2.50
35x4	9.00	2.60
36x4	11.00	2.65
37x4	11.25	2.75
32x4½	9.00	2.75
33x4½	9.00	2.75
34x4½	9.00	2.75
35x4½	10.00	2.75
36x4½	10.50	2.75
37x4½	12.00	2.75
33x5	12.25	2.75
35x5	12.50	2.75
36x5	13.00	2.75
37x5	13.50	2.75

KÜLDJE BE RENDELÉSÉT MEG MA

Küldjön be 2 dollárt a rendelésnél minden kerékért és utánvétellel elküldjük címére azonnal. Ha egyszerre beküldi a teljes árat, akkor 5 százalék kedvezményt adunk.

Double Wear Tire & Rubber Co.
2037 W. Harrison Str., Dept. H-3
Chicago, Ill. — Referenciát ad:
Independence State Bank, Chicago.

A BŐGŐ BAJA

A DETROITI zenészek Port Huronban muzsikáltak egy magyar bálban, míg a banda másik fele Detroitban rezgettette a száraz fát. Nehéz időket élünk, de azért a port huroni magyarok nem sajnálták a "dohányt". Ósi szokás szerint a zöldhasu bankókat a nagybögőbe teszik és a banda jelenlétében szedik ki a bélést.

A port huroni bál után gépkocsin vitték Detroitba a zenész urakat, csak hogy a nagybögő nem fért bele a gépkocsiba és így az automobil lépcsőjére kötötték. Mount Clemensen az egyik zenésznek le kellett szállania holmi csillagvizsgálás irányában és akkor vette észre nagyijedten, hogy a drága nagybögő a "béléssel" együtt lemaradt a kocsiról. Lett erre nagy sirás-rívás. Azonnal visszahajtottak és keresték az elvesztett bögőt. Egy helyen meg is találták, de a "bélés" már hiányzott belőle és így ingyen muzsikáltak végig a port huroni bált.

VIDÉKI KRÓNIKA

PALMERTONBAN az egyik miszter felesapott "pedler"-nek, merthogy rosszul megy a munka. Gondolta, hogy ebben a rongy világban legjobb lesz az aranyművesség. Házról-házra járt a bodi, de nem volt szerenese, sőt az egyik házból ki is zavarták. Ezért azután nagyon elkeseredett a bodi és berugott még pedig olyan alaposan, hogy vilbáron kellett hazavinni. A földi azóta felhagyott az üzlettel és keveset iszik de gyakran. Azt mondja, hogy ez sokkal többet ér, mint az aranyművesség.

Trentonban piknikre készültek a reformátusok és a bizottság kiment a farmra borjut venni. Vettek is egy derék borjut öt dollárért és hamarosan lerántották a bundáját. A nyuzás után alapos áldomás volt és a bizottság tagjai alaposan bekaesintottak. A bizottságban volt az "öreg kurue" is, akinek széles kedve támadt és a fejés iránt érdeklődött, merthogy régen nem látott már fejést. Kérdezgetni kezdte a miszisztől, hogy Amerikában is ugy fejk-e a tehenet, mint Magyarországon? A miszisz igenlő válaszára az "öreg kurue" kért egy sajtárt és kiment az olba tehenet fejni. A gazda azonban tréfás ember és egy természetes bika alá ültette az "öreg kurue"-ot, aki hamarosan észrevette a tévedést és úgy büntette meg a farmert, hogy leszuratta

vele a három beteget. Erre azután a farmer esínált savanyu képet és kijelentette, hogy három betegért inkább ő fejte volna meg a bikát.

Az alpai stóros megunt az üzletet és elment dolgozni a gyárba. Azt mondta, hogy csak azért megy dolgozni, mert másként nagyon elhizik. Megjegyzendő, hogy a miszter szörnyen sovány és vasalókat hord a zsebében, hogy el ne vigye a szél. A munka azonban nem sokáig tartott, mert a miszter stóros összekapott egy bodival, aki azzal diesekedett, hogy katona volt a háboruban. A miszter azt a megjegyzést tette, hogy csak "boronyicát" szedett a háboruban. A bodi nem sokat magyarózott, de úgy elrakta a misztert, hogy a kezében vitte haza az ingét.

Az eastoni stóros "trájbert" keresett, aki el tud bánni a lovával, amely hamis természetű. Jeleltkezett is egy markos bodi, aki szörnyen ütötte a mellét, hogy ő még a sárkánytól sem ijed meg. Be is fogta a paripát és büszkén hajtotta egy darabig, de a gyárnál beleakadt a koesi a kéménybe és úgy kirepült a parádés koesis, hogy alig tudta kiköpködni szájából a port. El is tűnt a koesis úgy, hogy azóta se találják.

CHROMEI MAGYAROK.

Chrome-n JAKAB ISTVÁN ur volt szíves elvállalni a beteglátogatást, Tessék nála leszurni a betegeket.

VEGYES HIREK

Ottó "trónörökös"-nek a koronázási dombról küldtek földet a lojális magyarok. Hát nem "gyönyörű nemzet az a magyar nemzet"?!?

Budapesten újból bombáztak. A magyarok nagyon belejöttek a bombázásba; odaát robbanó bombákkal dolgoznak, itt pedig büzbombákkal.

Magyarország kénytelen 28 ezer darab marhát szállítani az "ántánt"-nak. Ha a kétlábu marhákat el lehetne szállítani a négylábuak helyett, akkor boldog lehetne a magyar.

Henry Ford olyan lisztet talált ki, amely meghosszabbítja az emberi életet. Sok-sok millió ember inkább olyan lisztre kíváncsi, amivel jól is lehet lakni.

Baltazár ref. püspök Amerikába érkezett. No, végre újból akadt alkalom arra, hogy kibeszélhessék magukat "nagyjaink."

Mindenfelé nagy a panasz, hogy kevés a munkás. Nem baj, így legalább a tulzó amerikaiaknak is lesz alkalmuk arra, hogy a bányákba mehessenek, vagy esatornát ássanak. Ugyis nagyon sajnálták ezt a kitüntetést a bevándorlóktól.

A bányászok sztrájkja még egyre tart. A "bánya-bárók" kibírják, mert nem halmak éhen. A bányászok családjával pedig törődjék az aki "nyulat adott meg bokrot is hozzá."

A Dongó hátralékosai meg akarják várni, míg minden magyar faluban lesz legalább egy-egy harang és arra akarják bizni a fizetést.

Magyarországon pénzért veszik a képviselői mandátumokat. Hát hiszen annyit is fognak érni azok a képviselők, mint a szerencsétlen magyar pénz.

A genuai konferencia befejeződött és egyelőre kimondta az ideiglenes békét. Az állandó békére csakhamar van kilátás ha az Egyesült Államok kinyitja a zsebeit.

Beteglátogatókat keresünk

MINDEN OLYAN MAGYARLAKTA HELYEN,
AHOL EDDIG NINCS A DONGÓNAK BETEG-
LÁTOGATÓJA. SZERETETTEL
KÉRJÜK MINDAZOKAT A

JÓRAVALÓ MAGYAROKAT

AKIK MEGBECSÜLIK A MAGYAR IRÁST, HOGY
VÁLLALJÁK EL A DONGÓ BETEGLÁTO-
GATÁSÁT. SZIVES VÁLASZUKAT
MIELŐBB VÁRJUK ERRE A

CIMRE:

DONGÓ

1060-25TH STREET,

DETROIT, MICH.

VETERÁN PESTA

régi amerikás és Zöldfülü Marci

MMARCINK, hát a pünkösöd is itt van már, de megis láccik, merhogy igen tüzes nyelven beszélnek egymás ellen a magyar testvérek, akik úgy szeretik egymást, hogy egy szemócsón is el tudnak veszekedni két álló esztendejig. Ha meg nincs ijjen szemócs, hát keresnek egyet, mer veszekedni mindég muszáj. Nem is vóna szép a magyar, ha csak úgy emberségesen megférne egymás mellett. A magyarra nem kell rászállni pünkösdkor a tüzes nyelveknek, mer a magyar nyelve annélkül is elég tüzes oszt mindég csak egymáson köszörülgeti.

Oszt hallom, hogy a zókontribul 28-óc ezer marhát visznek el adóba mindenfele. Hej, mondok de nagy kár azér a sok becsületes négy-lábu magyar marhájér. Má mondok ha vagy kéccer annyi kétlábu marhát vittek vóna el, hát csak örülhetne a magyar, mer a kétlábu marhábul ugyis igen sok van ott.

Hát már csak úgy látom, hogy a magyartul mindig aszt viszik el, aki ér valamit oszt otthagyt nek, aki nem ér egy hajító fát se. No, de nem baj, választik már pénzér a követeket oszt majd kirájt is választanak a magyarok, hát rendbe lesz már minden, mer így, kirájt nélkül nagy a nyomoruság, de maj ha kirájk lesz, hát sült galamb fog repülni minden éhes magyar szájába.

GONDOLATOK

Az ősök még rablólovagok voltak és a pénzsükén úgy segítettek, hogy agyoncsaptak néhány gazdag kereskedőt. Az utódok: feleségül veszik a lányukat.

A tiltott gyümölcs élvezete miatt vesztettük el a paradicsomot; most a tiltott gyümölcs élvezete által gondolják azt visszanyerhetni.

Az ész és a szív harcában rendszeren előbbi marad alul.

A hizelgés tolvajkulesa a legtöbb szívet nyitja.

A józan ész a szív gárdedámja; féltékenység a szerelem árnyéka.

A gyöngye férj olyan mint némely szivar: nehezen jön tüzbe.

Ha szerelmesednek aranyláncot küldesz, akkor a kíséző levelet hosszúnak és a láncot rövidnek fogja találni.

A szerelem az élet szakácsnéja: izletessé teszi azt, de gyakran el is sózza.

Az igazi szerelemmel úgy vagyunk, mint a szellemekkel: sokan beszélnek róluk, de vajmi kevesen látták.

Bechtold

KIS KATEKIZMUS

MIT TESZ SZERETNI?

Szeretni annyit tesz, mint karcusnak látni valakit, aki ösztövé; igéző nézésűnek azt aki bandzsál; bájteljesnek azt, aki hájtjeljes; érdekesen sápadtnak azt, aki epefenés; tizián-szökének azt, aki krónikus vöröshaju-

ságban szenved; azurkékszemét látni a mosogatóvízszinü szemben; eredetien kedves kiejtést hallani vélni attól, aki a kezében levő tányér kivételével mindent sejtítve ejt ki; csókratermett, érzéki ajkakat látni annál, aki fülig nevet; természetes viselkedésnek mondani a nevetlent és finomnak, rezerválnak az affektáltat; karesu liliomot látni egy mászópnában és a tökéletesség és báj összességét a köpcös pörgettyűben; romlatlan naivát látni a butában, szüzi tartózkodást abban, akinek vér helyett szilvalekvár folyik az ereiben és aki az idegek helyett papirspárgát visel; elhinni azokat a kifogásokat a mit mond, azért mert ő mondja. Később aztán: szakácsremeknek találni a macskátölő főztet; ezerszeresen megköszönni a kakuktojás gyereket, akit a feleség szerint mintha arcunkból vágtak volna ki; felszedni a tányérokat, amelyeket mintha az arcunkba vágtak volna be; gyűlölni az asszony barátját, mert valahányszor az asszony meglátogatja azt, megviselten tér haza; elhinni, hogy az az unokafivére és végül kidobni a divánt. (—told)

MAGYAR

TEMETKEZÉSI

VÁLLALAT

ÉS KOPORSÓ RAKTÁR

Temetéseket elvállal a legfényesebbtől a legegyszerűbbig a legjutányosabban

BICZÓ ÉS TÁRSA

2243 WEST JEFFERSON AVE
DETROIT, MICH.

— Telefon: Cedar 175 —

KERESTETIK

AZON MAGYAR MUNKÁS, aki még nem gondoskodott a maga biztonságáról és családja jövőjéről.

LÉPJEN BE TAGNAK AZ AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉGBE,

ahol betegsegélyt, csonkulási segélyt, aggkori segélyt biztosíthat magának, CSALÁDJA RÉSZÉRE PEDIG 1000 DOLLÁR HALÁLESETI ÖSSZEGET.

Nők és gyermekek is beléphetnek. Beállási díj 2 dollár, havidíj korszerint. Cim:

Amerikai Magyar Segélyző Szövetség

1412 STATE STREET,

BRIDGEPORT, CONN.

MUFFOL MISKA FŐBURDOS SZAVALATAI

A PÜNKÖSD is elgyütt mán, hát most lesz elég pitnyik, aki nem is árt, merhogy ebbe a szűk világba igen órajtos egy kis legelés a ződbe meg azutég a bokor alatt lyól esik egy kis csemegézés a batyubul, akit a misziszek hoznak magokkal.

Ájdamé bányaplézen meg igen lyárnak a fináncok oszt keresik a hódvilágot a májner bodiknál. A zegyik miszisz gondolta, hogy hozzá is elmennek, hát feltette magába, hogy megtréfáli őket. Lement a pincébe, elévett egy üveget oszt belekönnyezett. Elgyüttek a fináncok oszt elvitték a züveget a pincébül. A serif megkóstolta a hódvilágot oszt aszonta a fináncoknak, hogy menjenek el oszt kérdezzék meg a miszisztül, hogy van-é neki több abbúl a ködmönlebül. A fináncok 20 tallért ígértek a miszisznek, ha megmutati neki a züstöt meg a hordót. A miszisz elvette a 20 tallért, de hogy több ködmönleve nem vót, hát csak a züstöt mutatta meg nekik.

A pacéki bodik elmentek pitnyikre oszt elvitték magokkal a miciceket is. Oszt hogy széles vót a kedvök, hát igen csapta a szelet a zegyik görli körül. Oszt hogy a miszisz észrevette a dógot, hát ojjan csárdást adott a miszsternek, hogy eccerre bögőnek látta a zerdőt.

De nem szavazok mán többet, mer egyptárszor a szememre hányták mán, hogy mindent kibeszélek. Hát mondok kár is mán beszélni, mer nem ér itt semmiféle beszéd. Hát mondok csak izennyenek a misziszek bátran, én mán nem beszélek többet, mer sok beszéd szegénység. Hát én maj nem beszélek. Noszeri!

EURÓPA KANDURJA

konferenciára hívták össze a legyőzött, kandurjaiktól megfosztott egereteket, hogy megbeszéljék velük, hány egeret kell még beszoigáltatni a győzők részére, és hogy tanácsot adjanak, milyen eszközökkel lehetne jobban kihizlalni a beszoigáltatandó egereteket. Az egerek tudták, hogy mi a kandurok célja, mégis elmentek, hogy megmutassák mennyire le vannak soványodva s orvosi szakértőket is vittek magukkal, kik bebizonyítsák, hogy minden újabb érvágás a legyőzött egerek halálát jelenthetni, ami magával vonja a győztes kandurok pusztulását is.

Igazságuk tudatában szerényen, cincogás nélkül vonultak föl a legyőzött egerek, az ellenséges kandurok közé, akik alig akartak hinni szemüknek, mikor látták, hogy az egerek mégis el mertek jönné s megbotránkozva borzolták föl szőrüket s nyárogva vicsorgatták fogaikat, nehogy az egerek véletlenül bátorságot vegyenek maguknak és fumigálják őket.

Az angol kandur kijelentette, hogy ezentul a győztes kandurok és a legyőzött egerek egyenlők lesznek, a mit persze az egerek nem hittek el. Azt is mondta, hogy ő nem érzi magát hibásnak, mert tulajdonképpen Európában a kutyák csaholnak. Erre a kandurok még a farkukat is behuzták, nehogy valaki véletlenül kutyának nézze őket és mind a másikat vizsgálta, hogy nem a szomszédja-e a kutya. Legjobban sunyított a francia és a cseh kandur s magyarázatképpen bizalmas körben előadták,

hogy ők tényleg ugattak, de csak azért, mert a legyőzött egerek a nyávogástól már nem akartak félni.

Az egerek most csaholó, mérges kutyákat keresnek, akik alkalomadtán harapni is tudnak, mert ilyen alapon jobban biznak a konferencia sikerében. E szerepre legalkalmasabbnak az orosz agarat és a német juhász kutyát találták. (B. J.)

ÁTSZÁMITÁS

— De üres ez az újság! Nem ér két krajcárt se!

— Akkor minek ad érte öt koronát?

— Hát megér öt korona két krajcárt?!

ÉRTESÍTÉS

DUSIK ISTVÁN ur fel van hatalmazva Nanty Glo (Pa.) és környékén a Dongó beteglátogatására.

FORDITÁST

angolból magyarra, vagy
magyarból angolra

gyorsan és jól

elvégeznek a Dongónál. Ha van valami fordítani valója bármily modern nyelvről, csak küldje be bátran erre a címre:

DONGÓ

1060 — 25th STREET
DETROIT, MICH.

ROTH BANKHÁZAI

ERŐS
MINT A
SZIKLA

PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI IRODA
HAZAI JOGI ÜGYEK

Pittsburgh State Bank

401—403 Jerome St. McKeesport, Pa.
506 Grant St., 507 5th Ave.
Pittsburgh, Pa.

SZENT 'FÓRGYULÁJ'

Irta: KEMÉNY GYÖRGY

A NÉPTANITÓK keserves sorsa miatt sok panasz hangzott el a multban sőt még a jelenben se valami tulságosan rózsás azok helyzete, akikre a jövő nemzedék eszének és lelkének pallérozását bizza a nagy-lelkű emberiség. Magyarországon, különösen a régebbi időkben, annyira mostoha volt a néptanítók sorsa, hogy egyes községekben egyáltalán nem kaphattak képzett tanítót, mert hiszen még a "kommenciós" béresnek is több volt az évi járuléka, mint a néptanítóé. Némely községben azután ugy oldották meg a dolgot, hogy a csizmadia mesterre vagy más hasonló betüvetőre bízták a nebulók gondozását. A "majszter" uram se volt tulságos barátságban a betűkkel, s így azután nem csoda, ha a tanítványok se haladtak tovább a "bö" betűnél, ellenben ugyancsak akkurátusan megkapálták a "majszter" ur krumpliföldjét, meg azután betakarították a termését.

Mai napság alaposan megváltozott a helyzet, mert hiszen állami iskolákat emeltek országsherte és lehetőleg gondoskodtak arról, hogy ha már földi javakat nem is gyűjthet, de legalább éhen ne haljon a "nemzet napszámosa", akinek az a rendeltetése, hogy megépítse a boldogabb és okosabb Magyarországot.

A néptanítók sorsa azonban még így se valami irigylésre méltó. Igazán csodálatos, hogy még mindig akadnak bátor és önfeláldozó emberek, akik a jobban jövedelmező napszámoskodás helyett a néptanítószkodás rögs és tövises pályájára szánják magukat.

Sőt nemcsak Magyarországon, hanem még Amerikában is meglehető-

sen sanyaru a néptanítók sorsa. Ma-napság egy-egy jóra való szolgálónak több fizetése van itt, mint egy kezdő tanítónőnek, aki pedig legalább 14 évet töltött tanulással, hogy megkaphassa képesítését a tanításra. A böles iskolaszékek és jeles városatyák a tanítók fizetésénél folyton összeszorítják a markukat és jajgatva emlegetik, hogy a városnak nincs pénze. A tanítók fizetését nem javítják, de azért sokszor haszontalan dolgokra megszavaznak százezreket, sőt milliókat. Mert a tanítók fíetését ki kell adni, más egyéb dolgoknál azonban csurran is csöppen is valami, mert hiszen nem szerelemből lép a legtöbb hazafi a politikai pályára.

Elég az hozzá, hogy a néptanítók sorsa meglehetősen szomorú az egész világon. Valamikor szemembe akadt egy kishirdetés, amely kántortanító iránt érdeklődik, kilátásba helyezvén a kántorsághoz és tanítósághoz értőnek havi kemény negyven dollárokat akkor, amikor egy-egy valamire való cselédnek is tiz-tizenkét dollárokat fizettek hetenkint, s ráadásul teljes ellátás járult a fizetéshez.

Természetes, hogy ilyen fizetések mellett vajmi ritkán lehet kapni első-rangu erőket. De hát miért is kapkodnának havi negyven dolláros fizetéseket?

Nemcsak a magyaroknál, hanem a tótoknál is hasonló az állapotok. Így azután náluk is legtöbbször olyanok vállalkoznak a hivatalra, akik minél kevesebbet értenek hozzá, de hizeleg nekik a "pán kántor" megszólítás. Meg azután a régi magyar mondás állítása szerint, akinek "hivatalt ad az Isten, észt is ad hozzá."

Az egyik tót hitközségnél valami jótorku csizmadia teljesítette a kántori teendőket. Inni is jól tudott, meg az éneket is kihuzta hegyesre, így tehát szörnyen meg voltak vele elégedve a sárosi tót atyafiak, akik vajmi keveset törődtek azzal, hogy a "pán kántor" nem ette kanállal a tudományt. De hát miért is ette volna?!

A sárosi tót atyfiak közül sokan a pánszlávizmus karjaiba vetették magukat. Ugy néznek a magyarra, akár csak a "véres ingre", de azért a magyarországi szokásokat, bizonyos téren mégis csak megtartották. Így a többi között régi szokás szerint megtartják a templomi bucsukat és pedig körmenettel.

Megtartották a templomi bucsut ott is, ahol az egykori csizmadia mester jeleskedett a kántorságban. Mivel pedig junius végére esett volna a bu-

csu napja, az élelmes egyháztanács elhatározta, hogy átteszi a bucsut július negyedikére, mert hogy az ugyis törvényes ünnep az Egyesült Államokban. Akkor nagyobb lesz a parádé és több lesz a templom jövedelme.

Július 4-én azután összeverődtek az ünneplő hivek és körmenetben, vagyis "prosecióban" járták körül a templomot. A jótorku csizmadia kántor énekelte a litániát, a buzgó hivek pedig illendően feleltek rá az előírás szerint. Mikor már a különféle apostolok, vértanúk, szüzek és hitvallók neveit elsorolta a kántor, hirtelenül eszébe jutott, hogy a nevezetes nap szentjét is illó lenne megemliteni. Ki akart tenni magáért, meg akarta mutatni, hogy ő tudja a tudját, s azért nekiköszörülte torkát és a rendesnél is öblösebb hangon kiáltotta ki, hogy aszongya:

Szent Förgyuláj!

— Könyörögj érettünk! — válaszoltak rá a buzgó hivek.

A kántor is meg volt elégedve, meg a hivek is. Csak a papnak nem tetszett valami, mert odadörmögte a kántornak:

— Maga, számár!

MAGYAR FARMEREK

IRJANAK RÖGTÖN

mindazok, akik teljes fölvilágosítást óhajtanak arra nézve, hogy miként juthatnak földhöz, NORTH DAKOTA állam legjobb részén levő magyar telepen. Elsőrangú, jó fekvésű föld olcsó áron. Csakis 200 magyar családnak van hely. Kérdezzen bármit, amit tudni akar. Vasutak és városok közelében van a telep. Finom krumpli, zöldség és buza tenyésztésre való föld. Irjon még ma erre a címre:

MAGYAR COLONIZATION CO.
319 Jackson Str. St. Paul, Minn.

Clevelandban az öreg Laczkót jól ismeri minden magyar:
Keresse föl "dráj szalonját".
Ki "száraz" sört inni akar.
Kufferját is elmuffolja
Laczkó truckja nagyon hamar.

LACZKÓ JÓZSEF, 8107 Rawlings.
Cleveland, O. Tel. Princeton 2366-B

DR. FARKAS GÉZA

5000 DOLLAR BIZTOSITEK
:: AZ ALLAMNAL ::

és pontos elintézése. Pénzküldés, jogi Magyarországi és itteni peres ügyek gyors tanács és hójójege.

FORDULJON HOZZAM BIZALOMMAL.
1958 Genesee Street Toledo, Ohio

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY
Rajzoló: KEMÉNY JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI AR:

Amerikában egy évre	\$3.00
4 hónapra	\$1.00
8 hónapra	\$2.00
Magyarországra egy évre	\$3.50

A DONGÓ CIME:

1060—25th Street, Detroit, Mich.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER
PUBLISHED SEMI-MONTHLY
Editor: GEORGE KEMÉNY.

Entered as second-class matter July 15th,
1916 at the Post Office at Detroit, Mich.,
under the Act, of March 3, 1897.

VIGYÁZÓ JÁNOS

MEGFIGYELÉSEI

PÜNKÖSD ünnepét üli kegyelettel a keresztény világ. Az irás tanítása szerint pünkösdkor tüzes nyelvekben szállott az apostolokra a Lélek és ész, erőt, bátorságot adott nekik. A magyar nemzetnek nagy szüksége lenne mostanság a megokosító tüzes nyelvekre, mert bizony a magyarok egy része még azt a kis eszét is elvesztette, ami valaha volt neki. Választásokra készül a magyar nemzet, törvényhozókat küld az országháza és a hirdások szerint újból csak a régi nóta járja a választásoknál: pénzelik és fenyegetik az "isteni népet", amely nem tudott megokosodni a saját irtózatosságon sem és újból levágja maga alatt a fát.

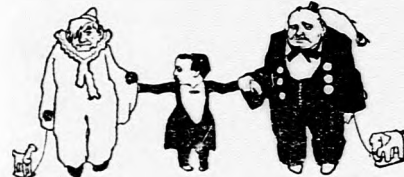
Természetesen elsősorban a királykérdés fontos a magyar választásoknál, mert hiszen az elgyötört magyar hazának egyesegyedül az fáj, hogy nincs még királya, hogy a Habsburgok még mindig nem ülnek a magyar trónon fejükön a szent koronával. Ha majd ez megsz. akkor azután boldog lesz újból a magyar és megszűnt minden baj, minden nyomorúság. Akkor azután telitűdővel el lehet majd fujni a "Gottterhalte"-t és jólaknak az éhezők.

A győztes hatalmak kimondták, hogy Magyarországnak át kell adnia 28 ezer marhát, amit a jóvátételi bizottság ítelt meg a győzőknek. A magyarok jódarabig tiltakoztak ez ellen, ami nem is csoda, mert hiszen Magyarországnak nagy szüksége van a négylábu marhákra, de már azt csak megtehették volna, hogy a becsületes négylábu jószág helyett átadhattak volna vagy százezer kétlábu marhát, akikre egyáltalán nincs szüksége a magyar népnek. Csakhogy az ántánt-nak is van esze s úgy gondolkodik, hogy a kétlábu marhát tartásuk meg maguknak a magyarok, mert azokból az ántánt-nál is akad bőven.

A magyarok a nagy izzadás közepette csak tovább is tépik-marják egymást. Régi erénye a magyarnak a marakodás, de talán sose volt ilyen általános a kutya-macska barátság, mint éppen most, amikor pedig szükség lenne minden parányi magyar erőre, hogy talpra állhasson egyszer a szerencsétlen ország. De nem! A magyarokba belébujt az ördög és piszkálja őket egymás ellen úgy itt, mint odaát. A tengerentúl bombákkal tisztelgetik egymást a magyarok, itt pedig

elővesznek bármilyen apró közös dolgot és azon kapnak össze, hogy azután elmérgesítsék a helyzetet és végtelen civódásba fulladjanak. Egyeseken annyira visket a hiúság rühe, annyira vakargatják azt, hogy lassankint végig-rühösödik itt minden s tisztességes magyar embernek nem lesz többé ahhoz, hogy beálljon akár-hová is rühelőzni.

Nem valami finom és étvágygerjesztő dolog biz ez, de itt mi közöttünk annyira korhadtak, annyira utálatosak a viszonyok, hogy még a legjobb étvágy embernek is felfordul a gyomra. Legfőbb ideje lenne, hogy történjék valami a szomorú állapotok megváltoztatására, mert így hamarosan bekövetkezik az amerikai magyarság teljes csődje, végleges elzüllése.

Zsidó-magyar szótár

- Baldóver = dollár
Frise makesz = numerus clausus
Jomkippur = közéleti politika.
Kadis = ima az aktiv antiszemitaikért
Nebbich = trafikengedély zsidó kézben
Pléte = a kurzus
Pücnóz = 18 éves ifjúsági vezér
Sigan = a kisebbségek védelme
Slachmónesz = szállítási engedély
Slamasztika = hadikölesönbe fektettem a pénzemet
Smonca = valutajavítás
Unfersrien = otthon maradtam az este
Végesrien = egy liberális gyűlésen voltam az este.

FIGYELEM!

1922 június 15-ike után nem küldjük a Dongót azoknak, akik hátralékban vannak. Tessék tehát beküldeni a betegeket.

A "PEDLÉR"

Irta: Kemény György

A "PEDLÉR" amerikai magyar szó. Származik pedig az angol "peddler"-ből, amely amerikai meghatározás szerint "házalót" jelent, vagyis a mozgó-kereskedőt, akinek "hátán a boltja".

A őstermeléssel foglalkozó magyar ősi hazájában tudvalévőleg egészen a megvetésbe vágó szánakozással nézi a mozgó-kereskedőt, aki szerinte csak "batyus zsidó". Az üveges, a drótos és a "bordás" tótok csaknem hasonló elbánásban részesülnek. Még a gömöri fazekasra is vasvilla-pillantásokat vet a földdel bajlódó magyar. Nem is annyira haragból teszi ezt, mint inkább afölött való nekibámulásban, hogy "hát ilyesmire ugyan mért is adja magát valaki"?!

Mert az őstermelő magyarnál nincs nagyobb arisztokrata a világon. Az anyafölddel való szorosabb összeköttetése révén szinte göggé serdül benne az önérték és a pennás ember csak "téntanyaló", a kereskedéssel és adásvéssel bajlódó pedig csak "kupec", vagy "zsidó" az ő szemében.

De nagyon is kizökkentem a keréknyomból; mert hiszen a "típussá" fejlődött "pedlér" természetrajzáról akartam elmondani egyet-mást.

A világgjárás sok mindenféle tekintetben megváltoztatta a magyart, de már a házalásra csak itt se tudott ráfanyalodni. Új foglalkozásba, új munkakörbe került, s az ekeszarva helyett hol a dübörgő gyárban, hol pedig az anyaföld méhén szorongatta a kalapács vagy a csákány nyelét. Nem ijedt meg a legnehezebb munkától sem, sőt gyakorta nagylegénykedve még a baromi munkáról is csak amugy félvállról vélekedett, mondván: "Hát az is munka?!"

A "pedlérre", az óhazai "batyus zsidó" szerepére elsősorban a "nadrágos" ember vállalkozott, aki — szegény ide, szegény oda — de kénytelen volt hozzáfogni, mert hiszen a legjobb akarattal sem bírta volna sokáig a nehéz napszámos munkát.

A kivándorlás első évtizedében idejövő "nadrágos" magyarok nagyobb része mozgó-kereskedéssel szerezte meg a napi kenyerét, sőt voltak olyanok, akik a "pedlér" révén szerzett nagy tapasztalatuk és ismerettségük folytán jómódu kereskedők, bankárok és más egyebek lettek időnkénti folyamán.

Ezelőtt 20—25 évvel járták a magyarok a helyeket a tipikus "pedlér"-ek, akiknél a "szattyíngtól" kezdve mindent megkaphatott az ánglius nyelvvél hadilábon álló magyar. A "pedlér" sokszor kántor és pap is volt egyszemélyben. De ez a típus ma már kiveszőben van, sőt ki is veszett; mert a legkisebb magyar lakta helyen is van magyar bolt, vagy magyar "bankár" és a mozgó-kereskedés terén leginkább az örmények uralják a helyzetet, akik élelmességükben még magyarul is megtanulnak valamennyit.

A régimódi, tipikus "pedlér" nem szabad összetéveszteni az újabb idők modern házalóival, a kik a holdvilágban muzsikáló Dávid király hárfájára is eladnak részvényeket. Ezeket "hiénák"-nak nevezték el a magyar újságok és gyakorta alaposan rá is szolgáltak erre a szép melléknévre.

A régimódi "pedlér" nem volt hiénatermészetű. Nem járt inassal és nem tituláltatta magát "nagyságos" urnak és nem nyuzta le a "pasast", akinek "még a bőre alatt is pénz van". A régifajta "pedlér" maga cipelte a boltját és megcsinálta a tisztességes üzleti hasznot, de nem vitte el a földi utolsó garasát. A régi "pedlér" másodszer, sőt tizedszer is vissza mert menni a vevőkhöz, míg a "hiénák" örülnek, ha minél előbb elléphetnek az első "üzlet" után.

A régi "pedlér-világ" tipikus alakjai közül még ma is sokan élnek közöttünk. Többen elköltöztek oda, ahol nem kell hordani a nehéz batyut és ahol egyforma az ur, az őstermelő és a "batyus zsidó".

Természetes, hogy a "pedlér"-nek is értenie kellett sok mindenfélehez. Enni, inni, dalolni, táncolni, füttyülni, harmonikálni, köszöntöket mondani és ki tudja még mit s mit nem kellett tudnia a "pedlér"-nek akire már a kutya is megcsóválta farkát, ha befordult a kiskapun.

A tipikus "pedlér"-ről sok mindenféle legenda van forgalomban. Az egyikkel, aki tilinkózni tudott, dalolni azonban nem, történt meg az alábbi eset:

Beállított egy pennsylvaniai bányavároskába és fölkereste a földieket. Az emberek dolgoztak, csak az asszony volt a háznál. Beköszöntés után érdeklődni kezdett a "miszisz":

— No, pedlér, mit hoztál?

— Könyvet, históriát, keféket, fogcseppet, harmónikát. — Szóval elsorolta hamarjában a batyuban lévő portékák minéműségét.

— Valami jó énekes históriát szeretnék! — célekedett a vevő.

— Van egy igen fájtos amit a mult héten énekelték a miskolci országos vásáron! — lelkesedett a "pedlér" és előkereste a históriát.

— Hát megveszem, de most el kell menni a "stórba", hát addig ringasd a gyereket. De ha sírni fog, hát nem veszek semmit.

Az asszony elment és a "pedlér" ott maradt a gyerekekkel.

Egy jó óra mulva megjött a "miszisz" és ez volt az első kérdése:

— No, sírt a gyerek?!

A "pedlér" esküdzött égre-földre, hogy egy szikrát se sírt a csemete.

— No, hát hol az a história és mi az ára?

— Tizenöt cent.

— Hát drágának elég drága, de azért megveszem, ha eldalólok.

A "pedlér" nagyszomoruan kijelentette, hogy a tilinkón elfujja, de elénekelni nem tudja.

— Nem tudod elénekelni?! Hát akkor meg se veszem! — itélkezett a "miszisz" és odavolt a vásár.

Hát ilyen esetek is előadódtak; mert a "pedlér" rózsa se voltak tövisnélküliek.

KORTESNÓTA

Egy, kettő, három, négy,
Pekár Gyula, hová mégy?
Mégkövetem: Szarvasra,
Hogy a nép a beszédemet hallgassa.

Egy, kettő, három, négy,
Pekár, returjegyet végy.
Mint a nyúl a farkastól,
Ugy szaladsz el — mégkövetem —

[Szarvasról.
(SZARVAS)]

Tel. Princeton 2584-R.

DR. MAJOROS JÁNOS

MAGYAR FOGORVOS

8820 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

Rendelő órák: Hétköznap délelőtt 9-től este 8 óráig. — Vasárnap 2—5 óráig

A. J. FECKO

9516—18 Yeakee Ave. Cleveland, O.

Felsőrendű péküzlet. Tejesarnok. Finom szivarok és cukorkák kaphatók. Előzékeny kiszolgálás és magyaros barátság van Fecko üzletében.

Verhovay Segély Egylet

HAZLETON, PA.
ALAKULT 1886 ÉVBEN.

Év	Fiókok száma	Taglétszám	Tiszta vagyon
1886	1	18	\$ 0.00
1910	151	9.145	41,343.35
1915	282	20.723	164,388.56
1921	335	21.740	326,453.41

AZ EGYLET 1910 ÉV ÓTA

\$2.055,000.00

AZAZ **KÉTMILLIÓ-ÖTVENÖTEZER** DOLLÁRT FIZETETT KI HALÁLESETI SEGÉLYEKRE.

Gondolt-e Ön is arra, hogy
ha holnapra meghalna, mi
lenne családjával???

Keresse fel a legközelebbi fiók titkárát vagy írjon a fenti címre,
s kérdezze meg, hogyan biztosíthatja magát betegség és halál esetére.

Tegye meg ma, lehet, hogy
h o l n a p már késő lesz.

“SAMU” HARAGSZIK

KEDVES NÉNIK ÉS BÁCSIK! Te-le vagyok méreggel, már igazán nem tudom, hogy mit csináljak? Mert látják nálunk ezek a lányok tönkreteszik az én jövőmet. Most meg már az Olga néném kapott egy arany medáliát az iskolában valami írásért. Hát mit várnak majd tőlem, ha egyszer iskolába kerülök? Azt fogják gondolni, hogy senki se vagyok, ha minden héten legalább két medáliát nem viszek haza. Ugylátszik, hogy én rosszul választottam bele ebbe a familiába. Sokkal jobb lett volna, ha nem szednek le előlem mindenféle medáliát meg kitüntetést, aminek ugy sincs sok haszna, mert még autóbilt se lehet belőle venni. No, de azért nekem is megvan a gyönyörűségem, mert fogtam három békát és most erősen tanítom őket mindenféle. Ugy gondolom, hogy majd kitanított békákkal többre lehet menni, mint holmi írásokkal. Majd ha a nénik és bácsik nem fizetnek, akkor a zsebükbe vagy a gallérjuk megéresztek egy békát.

ÉRTESETÉS

BETHLEHEM (Pa.) és környékén TÓTH KÁROLY ur a Dongó beteglátogatója. Ajánljuk őt az ottani magyarság jóindulatába.

CHROMEI ESETEK

MÁJUS elsején végigparádéztak a sintérek Chromen és megakarták fogni a kutyákat, de nem sok kutya került, mert a misziszek megkötötték a házörzőket. Az egyik miszisz bátorságot akart magába önteni és alaposan benyalt a mosogató léből és pedig annyira, hogy a tésztát is mind elfőzte. Mikor azután a tészta elfőtt, nem tudta a miszisz, hogy mit csináljon vele, fogta tehát a fazekat és kiöntötte a tésztát az udvarra. A kutyák, csirkék és kacsák hamarosan megették a tésztát és mikor a bodik hazamentek, hát éhesen nézték az eget.

Nagy lagzi volt Chrome-n, amely egy egész hétig tartott. Volt bőven a papuesléből, csak az volt a hiba, hogy nem voltak muzsikások. Az egyik miszisz kijelentette, hogy kerítsenek muzsikásokat, mert ő táncolni akar. Ki is küldtek három bodit bizottságba, hogy ha mindjárt a föld alul is, de kerítsenek muzsikásokat. El is indult a három bodi azzal a szigorú utasítással, hogy ha nem kerítsenek muzsikásokat, akkor kirázzák őket az alsóruhából. A bodik elő is vették a nagybögöst, hogy küldjön azonnal szikratáviratot a primásért meg a kontrásért. A nagybögös azonban nem akart belemenni az üzletbe, merthogy a Dongó beteglátogatója is a lagzin

van, hát ő nem akarja, hogy belekerüljenek a Dongóba.

A bodik nagybúsan visszabalagtak s ki is huzták volna a lutrit, ha a vőlegény nem fogta volna a pártjukat. A vőlegény kijelentette, hogy muzsika nélkül is tudnak táncolni a vendégek. A táncos miszisznek nem tetszett a dolog és rászólt az egyik bodira, hogy ő ugvis kontrás volt, hát muzsikáljon. A bodi erre elővette a nyujtófát meg a seprünyelet és elrántotta ezt a nótát, hogy aszongya:

Jut ködmönlé bőven az
Asztalra,
Jöhet ide mindenféle
Árva,
Hogyha berúg, ráfekhet az
Ágyra.

A táncos miszisz erre a szoba közepére ugrott és úgy összeverte a bokáit, hogy az egyik ujja kiugrott a helyéből és csak nagynehzen tudták helyre rángatni. A miszisz megfogadta, hogy máskor csak úgy táncol, ha igazi muzsikások huzzák el a nótáját.

MIKOR?

MAMA: — Mikor csókolt meg a tanár ur?

MANCI (hebegve):

— Mikor is?... Igen, a mohácsi vész után.

BOHÓC

érdekes, mulattató, tartalmas magyar vicclap.
Szerkesztője a Dongó olvasói előtt jólismert

BECHTOLD J.,

aki a Dongó budapesti munkatársa.

Az ügyesen szerkesztett

BOHÓC

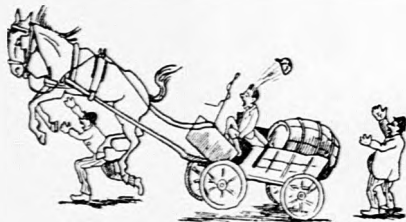
ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 2 DOLLÁR.

CIM A KÖVETKEZŐ:

III. ESPLANADE SZÁLLÓ

HUNGARY

BUDAPEST

Magyarországi rovat

Szerkeszti: Bechtold J. Budapest

A BÖLCS AUGUR

ELŐREBOCSÁTOM, hogy a fantasztikus színezetű történetet nem én találtam ki unalmamban, hanem egy fehérszakálu szellem mesélte el nekem, akinek szavában nem lehet kételkedni. A szellem tegnapelőtt éjjel megjelent a szobámban, leült az ágyam szélére és a következőt mesélte:

— Volt egyszer két hatalmas, szomszédos ország, amelyeknek élén egy-egy király állott tanácsadóival, akiket diplomataknak neveztek. Természetesen sokszor keveredett háboruba egymással a két ország: így szokott az lenni ott, ahol diplomataik igyekeznek egymás eszecsékjén tüljárni a béke fenntartásában. Háboru előtt, ősi szokás szerint, mindig felszólították az augurokat, jövendőlnék meg a madarak repüléséből vagy az ökrök beleinek csavarulataiból a háboru kimenetelét. Az augurok jósoltak és okos, tájékozott emberek lévén, legtöbbször el is találták az igazságot.

A királyok azonban idővel rácszméltek, hogy a háboruk nem mindig szükségesek és sok ártatlan ember életébe kerülnek. És akkor feltűnt egy új auguresillag, egy csodajósno, aki elméne a két királyhoz és így szólt hozzájuk:

— Ha ezentul háboru előtt álltok, engedjétek, hogy én jósoljak és boldogságomra mondom, hogy **EGYIK-TEK SEM FOG EZENTUL HÁBORUT VESZITENI.**

Nemsokára azután oly két diplomata lángész vette át az országok külügyeinek vezetését, hogy a háboru elkerülhetetlennek látszott. S most történt a csoda! Felszólították a jósnót, mondja meg, ki nyeri majd meg a háborut.

— Megmondom, — szólt a jósnó, — de **CSAK A KÉT ELLENSÉGES DIPLOMATA BELEIBŐL** tudom azt teljes biztonsággal jövendőlni.

Mit tehetett a két király, — elvégre nem pótolhatatlanok a diplomataik —

feláldozták tanácsadóikat. Az augur szépen leölte őket, letette maga elé és egy ideig mosolyogva nézte beleik csavarulatait, majd fennhangon ezt jósolta:

— Én a belekből azt olvasom ki, hogy **NEM IS LESZ HÁBORÚ!**

És ime, ki hitte volna, a két ország között támadt ellentétek elsimultak és fenmaradt a béke. A csodajósno pedig nagy hírnévre emelkedett az egész világon. Egy ország királya sem mulasztotta el a háboru kitörése előtt kikérni a csoda-augar jóslatát. A csodajósno mindig a diplomataik beleiből jósolt és mindig azt, hogy nem is lesz háboru és a jó Isten tudja hogyan, de mindig eltalálta az igazat: sohse került sor háborúra. Béke volt az egész világon, mignem egy fegyvergyáros agyonütötte a szegény jósnót. Nagy vizsgálat indult meg, de a fegyvergyárosnak nem lett baja, mert közben kitört egy nagy háboru és a fegyvergyárosra szükség volt.

Igy végezte meséjét az öreg szellem és eltűnt. Vele eltűnt az éjjeliszekrényemen fekvő pénztárcám is, ami csalhatatlan jele annak, hogy nem álom volt az egész, hanem tiszta valóság.

(—TOLD)

AZ UTOLSÓ ANYÓSVICC

POTECSENIK határozottan papucs alatt állott. S ősi papucsek alatt. Egy pár 36-os számú papucs alatt, ez a feleségéé volt és egy pár 40-es alatt, ez viszont az anyósáé volt. Potecsnik anyósa kivétel volt az anyósok között, amennyiben **NEM BESZÉLT GYAKRAN**, miként a többi

anyósok, hanem **MINDIG**. Nem csoda, ha Potecsnik ily körülmények mellett kereste a halált. Meg is találta. Így szólt hozzá:

— Halál, vidd el az anyósomat!

És a halál, hiába mondják, nincsen szive, csak bordája — elvitte. Egészen hirtelen. Be sem várta, amíg az anyós befejezi hosszulére eresztett kirohanását.

Nemsokára ott feküdt az anyós a ravatalon. A tapasztalat, hogy a halál sokszor a megismerhetetlenségig változtatja el az embereket, itt is beigazolást nyert. Potecsnik alig ismert rá anyósára: ez t. i. egy teljes napig feküdt a szobában — **SZÓTLANUL**.

A következő napon azt mondta a feleség, hogy okvetlenül le akarja az anyját festtetni a ravatalon, mert nincsen egyetlen jó kép sem róla. A férj szives-örömet belement és két festőt hivatott, hátha az egyik olcsóbban vállalja a munkát. És szólt vala az első festő imigyen:

— Megcsinálok ezer koronáért!

A férj sokallotta egy kicsit és behívta a másik festőt is.

— Én megcsinálok ötszázért, — mondta ez — és amellet a **MEGSZÓLALÁSIG** hüen.

— Úgy?... a **MEGSZÓLALÁSIG** hüen?... Na, akkor inkább maga fesse meg, kedves barátom, — szólt a férj az első festőhöz — és lefizette az ezer koronát.

(—TOLD)

ÉRTESETÉS

PALMERTON-ban (Pa.) Vörösmarti János ur volt szives elvállalni a Dongó beteglátogatását. Ajánljuk őt az ottani magyarság jóindulatába.

AZ IGAZI DONGÓ

nemsokára beköszönt majd rajostól, azért védekeznünk kell ellene. Minden háznál szükség van

DRÓT-AJTÓKRA ÉS DRÓT-ABLAKOKRA.

Azonkívül, hogy a ház tartósabb és mutatósabb legyen, kell hozzá **FESTÉK, VARNISH, FESTŐ-ECSET.**

A kertet se szabad csak úgy vadon hagyni, hanem föl kell ásni, zöldséggel és virággal beültetni. Ehez pedig szükséges:

ÁSÓ, KAPA, GEREPLYE, VILLA, ÖNTÖZŐ KANNA, ÖNTÖZŐ CSŐ ÉS SOK EGYÉB.

Az udvar és a kert beültetésénél el nem kerülhető a **FŰMAG, VIRÁG-MAG, KÜLÖNFÉLE ZÖLDSÉG-MAG.**

Aki a házat, kertjét és udvarát rendben akarja tartani, az keresse föl

G E G U S T E S T V É R E K

nagy üzletét, ahol mindent megkaphat jutányosan.

8130 WEST JEFFERSON AVE. DETROIT, MICH.

MAGYAR SZIV

Szegény magyar földön sok a
Beszögezett ablak;
Muskátlit és rozsmaringot
Belé dehogy raknak.
Kibujdosott, jámbor népek
Virágot most ritkán tépnek;
Idegenben, gyár tövében
Tövis terem minden lépten,
S kormos a kis ablak.

Messzeföldön, idegenben
Gyilkol a gyár, a bánya;
Nagyobb tán a falat kenyér,
De vér csurog rája.
Fejfái a temetőnek
Hosszú sorral egyre nőnek;
Idegenben, gyár tövében
Gyakran virrad könyezésben
Magyar özvegy, árva.

Porba hullnak szárnyszegetten
Bús vándormadarak;
Úzi őket, vágja őket
Szeszélyes sorsharag.
De a szegény, síró árvát
Támogató kezek várják.
Idegenben, gyár tövében
A magyar sziv minden lépten
Csak a régi marad.

Kérges kezek, puha szivek
Ugy ejtik a módját,
Hogy az árvát koldus sortól
Közösen megóvják.
Szárnyaszegett, bús madárnak
Fiókjáért vetnek vállat.
Idegenben, gyár tövében
Szivek kellős közepében
Teremnek a rózsák.

Kemény György

Jóraivaló magyarok

Utóbbi időben a következő jóraivaló magyarok szereztek előfizetőköt a Dongónak:

Keczán Sándorné Columbus, Zimmerman György Charleston, Gyüre Lajos Carteret, Jakab István Chrome, Tóth Károly Bethlehem, Papp Ferenc Trenton, Farkas József Lorain, Dravetz József Allentown, Szónoczký János Lynch Mines, Demeter K. József New York.

Fogadják a Dongó köszönetét.

Paraszt-mágnások

EGY PÁR ÉVE annak, hogy három paraszt ember ülte meg az egyik asztalt a "Korona" sörházban. Egyszerű, sőt ugyszólván kopottas kékbeli ruhába voltak öltözve, varjualakú és színü kalapjaikat tekintve, kiütődött a debreceni jelleg.

Jóizü vacsora után — mely tán sokba is került egy kicsit, mert a pincérek gyanusan és aggodalommal nézegették őket, amint a jóféle somlait és kecsegét hatalmas adagokban fogyasztják — vacsora után, mondom, amint a fizető pincér odaállt az asztalhoz, az az ötlete támadt az egyiknek:

— Mondok valamit kegyelmeteknek, Szücs Mihály és Töviskes János uram.

— No ugyan — feleli Töviskes.

— Az fizesse a vacsoránkat, akinek a legkevesebb pénze van.

— Bánja a piszi, — felelte Szücs Mihály — én ráállok.

— Én se bánom — szolt Töviskes. — Eszerint megegyeztünk — monda nevetve az indítványozó Nagy Péter uram. — Annyit azonban mondhatok, lefőztem kegyelmeteket. Mert én nálam negyvenkét ezer forint van.

S kívágta a nagy vörös bugyellárist, ahonnan egyszerre elkezdett mosolyogni a negyvenkét rangos papiros. — Akkor hát vivát, kacag fel Szücs Mihály — mert én nálam hatvanezer felé jár.

Felkelt erre az asztal mellől nagy lomhán Töviskes s egy lenéző tekintet vetvén a két földre, odaszólt a báméskodó pincérhadnak:

— Kellnyer, adja fel a köpönyegeket! Ezek fizetnek!

Ilyen gavallér volt Töviskes bácsi, az Alföld híres civise, ki, mikor meghalt, nagy beneficiumot tett a városi szegényeknek és a református iskolának.

Azóta Bagi uram vette át a paraszt Rotschild szerepét. Csakhogy Bagi uram már sokkal civilizáltabb ember. Ujságot járát, olvas, nem olyan fősvény és nem olyan pazar, mint Töviskes volt. Egyenletesebben költ s egyenletesebben gazdálkodik.

Bagi uramon sem simit sokat a pénz, az neki mindegy s ha elvetődik néha látogatóba a leányához, aki már perfekt uri asszony s európai komforttal él szépen bebutorított termeiben, ő kegyelme biz' azért bele nem fekszik a selyempaplanos ágyba egy világért sem, (Leszakadna az alattam, édes lelköm), hanem leteríti

jó zsiros bundáját a suviszkos pádi-mentumra s ott telepedik le a szoba közepén, aludván a boldogok álmát a hajnali csillag feljöttéig, amikor aztán felhörpint egy üveg pálinkát s odább áll, mert hát a király se elég gazdag arra, hogy örökös vendégségben legyen.

Töviskes bácsi még egyszerűbb ember volt Bagi uramnál, valóságos nyers paraszt. Ha Bagi uramon nem simit is a mód, de az idők rajta hagyták a nyomait; Töviskes bácsi ellent tudott állni az időnek is.

Ő nem dolgozott, hanem a pincéje előtt feküdt egész nap hason a kiterített subán s vagyoni helyzetét csak különféle drága dohányzacskói jelezték. Egész életében dohányzacskókat stikkeltetett s amennyi szücs volt az Alföldön, az mind csodálatos, remek zacskókon törte az esztét Töviskes uram számára.

A feleségét, az "anyjukot" nagyon szerette s általában szép a mi népi életünkben a hitestársi hűség, mely annyiféle alakban nyilatkozik. Töviskes is a hitestársával egyetemben végzte minden dolgát, a donációt szinte közösen adták a jótékony célokra.

A virtus, ami minden ilyen mágnásparasztban meg van a faji vérnél fogva, úgy, ahogy meg van az még a külügyminiszterrel felvergődött grófbán is, nem hiányzott Töviskes uramban sem. De furesán nyilatkozott benne.

Bagi uram egy akó fekete kávé szokott rendelni, ha nagyon fölébred az önérzete. Töviskes pedig, mikor megharagították, felszántatta a kertjét s kivitt egy szakajtó huszast és elvetette benne.

— Hadd teremjen, ebadta hitvány ezüstje.

A huszasok egy részét természetesen összeszedte a csínyért aprehendáló Töviskesné asszonyom, de azért a környékbeli gyerekek a régi adomnyomán még mindig kaparászatnak az elhagyott kertben, ha egyéb dolguk nincs.

Most, amikor naponkint olvassuk az ujságokban a tömérdek pusztulást, licitációt, gazdát cserélt főuri birtokot, — jól esik ő kegyelmeikre gondolnunk, akik a kis lajbi zsebükből fizették és fizetik az adójukat.

Mikszáth Kálmán

W. H. SCHWARTZ Első magyar ügyvéd és hitves közjegyző
Ohio államban. 512 Society for Savings épületében, Cleveland, O.
Telefon: Cuhahoga central 3350—R.
Bell Main 5720.

Háziur finom ember

— Kérem, azt a harmadik emeleti lakást szeretném megnézni, ami ki van írva...

— Az a negyedik emeleten van, de már kivették. Hanem, van egy a műterem mögött, az ötödiken.

— Milyen az?

— Tessék, benne volt a hirdetőben. Három világos utcai szoba, konyha, cselédszoba és a mellékhelyiségek, legmodernebb berendezés. Kétezer korona.

— Hm. Van lift?

— Vanni van. Csakhogy most ki van adva. Egy aviatikus lakik benne. Tetszik látni, most jön lefelé... elég szépen rendezte be magának. De őszre kiköltözködik... Nem tetszik szintén aviatikusnak lenni?

— Nem... furesa véletlen, nem vagyok az.

— Mert ha az tetszene lenni, ki lehetne venni őszre. Jól lehet benne gyakorolni.

— Hát akkor talán azt az ötödik emeletit megnézném.

— Hanem az magasán van. Meg aztán egy kicsit fáj a lábam.

— Akkor...

— Nem baj, csak tessék felmenni, megnézni, aztán majd megbeszéljük.

— A kulcs benne van az ajtóban?

— Az ajtóban benne van, csak épp az ajtó nincs benne a lakásban. Csak tessék nyugodtan bemenni. A macskák-tól ne tessék megijedni, vének már.

— Alászolgája. Ja, az ur az, aki délelőtt felment megnézni a lakást. Nem ismertem meg... olyan hamar esteledik az idén.

— Igen... egy kicsit magasán van a lakás.

— Hát hogy tetszett?

— Szép, szép... és sok tekintetben megfelelne. Csakhogy hiszen csak két szoba van...

— Hát az a harmadik balra?

— Amelyikben az a döglött kutya fekszik?

— Már megdöglött a szegény Pfeffer? Nem kutya az, ember volt az. A lakó, aki felmondott augusztusra.

— Hát az szoba?

— Persze hogy szoba. Szép, világos utcai szoba.

— De hiszen nincsen benne ablak.

— De az egyik fal utcára nyílik.

— Na igen... hanem, mondja csak, nem hideg egy kicsit ez a lakás télen? Azért kértem, mert egy ajtó sincs az egész lakásban.

— Lehet fűteni.

— Csakhogy nem láttam kályhát

— Lehet azt beállítani. A háziur nálunk megengedi a lakónak, hogy kályhát állíttasson.

— Na, és mondja... az, ahol a két feloszló csontváz fekszik, az a fürdőszoba?

— Az, ahol egy rohadt zsák van?

— Az, az.

— Igen, az a fürdőszoba.

— Hát hol a kád?

— Lehet állíttatni bele.

— De nincs vízvezeték.

— A háziur megengedi, hogy a lakó be hagyja vezetni.

— Még egy kis baj van... Az egyik fal beomlott...

— Igazán? Hm, hm, az persze baj. Erre vonatkozó utasításom nincsen, de majd holnapra megkérdezem a háziurat, megengedi-e, hogy a lakó a falat újra fel hagyja építeni. Biztos, hogy megengedi, nagyon finom ember. Csakhogy persze akkor egy kicsit drágább lesz a lakás.

— Miért?

— Na hallja az ur, hát ha annyi pénzt fektet bele és megcsináltatja, hát az olyan lakás lesz, hogy nem lehet annyiért adni.

— Mondja csak, ki a háziur?

— Az egy nagyon finom ember.

— Láttá már a háziur ezt a lakást?

— Nem a'.

— Szeretném, ha meglátogatna benne egyszer... nem lehetne?

— Majd megmondom neki, de akkor tényleg tessék átalakíttatni a lakást, beépíttetni, ajtót állítani bele, kifestetni, mert az nagyon finom ember, a háziur, azt nem lehet olyan disznóólban fogadni ahogy most az a lakás kinéz.

Karinthy Frigyes

THE PEOPLES STATE BANK

MEMBER FEDERAL RESERVE BANK

A FEDERAL RESERVE BANK TAGJA.

Tartalékalap több mint \$100.000.000.

Alaptőke, fölösleg és elosztatlan haszon \$14,000,000.

PÉNZT ELFOGAD BETÉTRE ÉS CHECK-SZÁMLÁRA.

Pénzküldés idegen országokba.

Delray-i fiók:

7870 WEST JEFFERSON AVENUE, DETROIT, MICH.

Takarékoskodjon vagy szolgáljon. Melyiket teszi ön! Ha mostan nem takarékoskodik, mindig szolgálni fog, mert soha sem fogja tudni megragadni a kínálkozó alkalmakat.

Kezdje meg a takarékoskodást most. A PEOPLES STATE BANK 26 fiókot tart fenn üzletfeleink kényelmére.

TALÁNY

MI EZ?

1 Hur Dül ööö
o pe

A megfejtés díja: egy szép könyv.
A megfejtés beküldésének határideje: 1922 június 18.

A május elseji számban közölt talány megfejtése:

RENDBONTÓK

Helyes megfejtést küldtek be a következők::

Szopó Ferenc, Bontz Sándor, Belenszky Jánosné, Balogh Jenő, Keczan Sándorné, Nagy János, Kovács József, Mrs. J. A. Hornyák.

A jutalmul kitűzött könyvet Keczan Sándorné (Columbus) nyerte meg.

A KIS CSRIKEFOGÓ

Rendőrségre állítják elő a tizéves csibészt, aki pénztárcát lopott.

— Azelőtt is loptál már? — kérdezi tőle a rendőrtiszt.

— Nem, egyszer sem.

— Szóval ez az első eset. És mondd csak, nem éreztél valami félelmet, a mikor elloptad azt a pénztárcát?

— De igen, éreztem... Attól félttem, hogy üres lesz.

A Dongó megbizottai:

CLEVELAND, O. Bazsó András; west side: Kovách József.
LORAIN, O. Farkas József.
TOLEDO, O. Olexo József.
YOUNGSTOWN, O. Mihók Sándor.
CHICAGO, ILL. Andaházy A. Sándor.
E. CHICAGO, IND. Naményi J. K.
BUFFALO, N. Y. Naményi B. L.
CANTON, O. Tolvay Lajos.
COLUMBUS, O. Keczan Sándorné.
DAYTON, O. Bartos J. János.
ST. CLAIRSVILLE, O. Kovách János.
BEAVERFALLS, PA. Prékop István
DUQUESNE, PA. Sápos M. J.
JOHNSTOWN, PA. Sándor Imre.
LEECHBURG, PA. Takács András.
ALLIANCE, O. Novák Elemér.
PITTSBURGH, PA. Szécskay György.
NANTY GLO, PA. Dusik István.
WINDBER, PA. Ónodi János.
RACINE, WIS. Ifj. Vash András.
NEW HAVEN, CONN. Tóth János.
AURORA, ILL. Fodor K. József.
CHROME, N. J. Jakab István.
PHILLIPSBURG, N. J. Horváth József.
PASSAIC, N. J. Tóth Pál.
PERTH AMBOY, N. J. Orvecz Imre.
TRENTON, N. J. Papp Ferenc.
WHARTON, N. J. Koleszár János.
WOODBIDGE, N. J. Behány Antal.
NEW YORK, Demeter K. József.
BETHLEHEM, PA. Tóth Károly.
GARY, W. VA. Kotrocó L. György.
LYNCH MINES, KY. Szónoczky József.
ST. LOUIS, MO. Szabados Zoltán.
MILWAUKEE, WIS. Fodor E. D.
DEVON, W. VA. Kabai János.
AKRON, O. Almássy János és Toback József.
ALPHA, N. J. Márton József.
PAIMERTON, PA. Vörösmarty János.
CARTERET, N. J. Gyüre Lajos.

KORTESNÓTÁK

1.

Nem fúj a szél, nem forog a
Dorozsmai szélmalom;
Andaházi Kasnya Béla
Jól fest ott a szélbalon.
Gömbös Gyula hiába is
Izenget:

Csak a maga híve felé
Hajlik keze Mindszentnek.
(Mindszent)

2.

Jó az autó, rossz a szaga,
Magát képviseli maga
Márton Jenő.

Megmozdithatsz minden követ,
Mégsem lesz belőled követ,
Márton Jenő!

(KESZTHELY)

3.

Hej Vekerdy, Vekerdy,
Bethlen hadát seperd ki!
Nyúljon meg az orrmánya,
Bukjon meg a kormányja.

(HÓDMEZŐVÁSÁRHELY)

4.

A zsidónál duplán pingál a kréta,
Duplán fillent a vérbélű poéta.
De ha mindjárt fenyé eszi a fenyét:
Akkor se lesz képviselő Kis Menyét.

(NAGYSZENTMIKLÓS)

5.

Tavasz elmúlt. Tarifánknak
Kibimbózott minden ága.
Jól döcög az Államvasút,
Csak egy kicsit nagyon drága.
Aki eztet kifundálta,
Rászavazni arra bajos.
De azért, ha ki is siklasz,
Ne sírj Hegyeshalmy Lajos!

(GYŐR)

6.

Eltörött a cseréptányér,
Nem lesz képviselő Dánér.
Hajnalban, hajnal előtt,
Hasztalan kínálja Héjjas fel őt.

Ne higgy pajtás a zsidónak,
De se a zsidó-zsidónak!
Hajnalban, hajnal előtt,
Hasztalan ébredt egy nappal előbb.
(HAJDUSZOBOSZLÓ)

FÖLDIKÉM!

Testvéri szeretetből csiklandozzának meg a bicskával, ha ellopod a más Dongóját!

A DONGÓ POSTÁJA

K. I. Utóvégre az már csak mégse járja, hogy megbízás nélkül fölszedje a Dongó betegeit és meg is tartsa.

Sz. J. A 3 beteget köszönettel vetjük, legyen máskor is szerencsénk.

V. H. Az öreg Dongó június 5-én tartja felolvasását Lorainban.

N. F. Sose törődjék az apró ugatásokkal, nálunk mindig az vakarózik, aki rühös.

A. Gy. Már az esztendő is lejárt, hát mikor küldi be a megtartott pénzeckét?!

M. N. Az ígéret szép szó, de még szebb akkor, ha meg is tartják.

M. S. Ha olyan gyászmagyarok vannak, hát csináljanak belőlük ecetágyat.

T. K. A további gratulációkra nem vagyunk kíváncsiak, hanem annál inkább azokra a betegekre.

K. Zs. Köszönet a meghívásért, élni fogunk vele.

D. K. J. Gyakrabban is kerülhetnének ott betegek.

Többeknek. Köszönet, nagyszerűen vagyunk, akárcsak az egyszeri tót kutyája a karók között.

H. L. Sose türelmetlenkedjék! Mit csinálna, ha a Dongót kellene csinálnia?!

Több dologról máskor szólunk.

HONFITÁRS!

Már a cseresznye is érik, hát a te betegeid mikor érnek meg?!

DR. L. H. HERBERT

volt ezredorvos

2225 W. JEFFERSON AVENUE
Detroit, Mich.

WEISS MÓR

HAZAI ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ

THE JEWELER

7902 West Jefferson Avenue
Detroit, Mich.

ELAD NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

SZEPTEMBER

ŐSZELŐ, 30 NAP

SZENT MIHÁLY HAVA
RÉGENTE MÉRLEG HAVA

A hó és hét napjai	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Uj görög (görög kath.) naptár	Nap		Amerikai ünnepek:
				kelte	nyugta	
1 Péntek 2 Szombat	Egyed apát Jusztusz pk.	† Egyed, Farkas Rebeka	Évkezdet Mamánt	5.18 5.19	6.41 6.39	Szeptember első hétfője Labor Day. A munka napja az összes államokban, kivéve Arizona, Arkansas, Louisiana, Mississippit, Nevada, New Mexico, North Carolina, North Dakota, Oklahoma és Vermont államokat. Wyomingban megtartják, de nem hivatalos ünnep.
XIII. vas. pünkösd után. Kath. ev. Midón Jézus Jeruzsálem felé tartott. Luk. XVIII. 11-19. — Prot. ev. Márk VII. 31-37; olv. Aps. szel. X. 24-33. — Uj gör. ev. A gonosz szőlőművelőkről. Máté I. r. 87. sz.						
36. Vas.						
3 Vasárnap 4 Hétfő 5 Kedd 6 Szerda 7 Csütörtök 8 Péntek 9 Szombat	A. 13. Koriolán Rozália sz. Juszt. Lőrinc Zakariás pr. Kassai vtk. *Kisasszony n. Klaver Péter	A. 12. Hilda Rozália Viktor Zak., Zajda Regina Mária, Kenéz Haliz, Zoé	A. 13. Antim Babilasz Zakariás Mihály csod. Szocont vt. Kis B. A. Joakim, Anna	5.20 5.22 5.23 5.24 5.26 5.27 5.28	6.37 6.35 6.33 6.31 6.29 6.27 6.25	
XIV. vas. pünkösd után. Kath. ev. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI. 24-33. — Prot. ev. Luk. X. 23-37; olv. Gal. III. 15-22. — Uj gör. ev. A mennyegzőre hívottak vonakodása. Máté XXII. r. 89. sz.						
37. Vas.						
10 Vasárnap 11 Hétfő 12 Kedd 13 Szerda 14 Csütörtök 15 Péntek 16 Szombat	A. 14. Tel. Miklós Jácint vt. Mária neve Amát, Bancza Sz. kereszt felm. Nikoméd vt. Editha sz.	A. 13. Bors E. Teodóra Guidó Ludovika Szerén, Pálma Helvila Edit, Eufémia	A. 14. Menod. Teodóra Antonom Főltám. I. av. Kereszt felm. Nikéta Eufémia	5.30 5.31 5.32 5.31 5.35 5.36 5.38	6.23 6.21 6.19 6.17 6.15 6.13 6.11	
XV. vas. pünkösd után. Kath. ev. Jézus Naím városába méne. Luk. VII. 11-16. — Prot. ev. Luk. XVII. 11-19; olv. Gal. V. 16-24. — Uj gör. ev. Jézus megfeszítettéről. Ján. XIX. r. 60. sz.						
38. Vas.						
17 Vasárnap 18 Hétfő 19 Kedd 20 Szerda 21 Csütörtök 22 Péntek 23 Szombat	A. 15. Lambert Kup. József Január, Fidéi Euszták, Kán. †† Máté apost. Móric vt. Tekla sz.	A. 14. Ludm. Tíusz Vilhelmina Frider., Kupa Máté Móric Tekla	A. 15. Zsófia Eumén pk. Trofim vt. Euszták Kodrát Fóka pk. Sz. Iván fog.	5.39 5.40 5.42 5.43 5.44 5.46 5.47	6.09 6.07 6.05 6.03 6.01 5.59 5.57	
XVI. vas. pünkösd után. Kath. ev. Beméne Jézus egy Iarizeus házába. Luk. XIV. 1-11. — Prot. ev. Máté VI. 24-34; olv. Gal. V. 25-6, 10. — Uj gör. ev. Egy ember előbívá szolgáit. Máté XXV. r. 105. sz.						
39. Vas.						
24 Vasárnap 25 Hétfő 26 Kedd 27 Szerda 28 Csütörtök 29 Péntek 30 Szombat	A. 16. Fog. M. Gellért pk. vt. Ciprián vt. Adolf vt. Vencel kir. vt. Mihály főangyal † Jeromos ea.	A. 15. Uzád Gellért, Bar. Jusztina, Olaf Adolf Vencel Mihály Jeromos	A. 16. Tekla Eufrozina János Kallistratus Kariton Kiriak rem. Gergely pk.	5.49 5.50 5.52 5.53 5.54 5.56 5.57	5.54 5.52 5.50 5.48 5.46 5.44 5.42	

Hold fényváltozásai:

- ☉ Holáttele 6-an 8 ó. 47 p. d. e.
- ☾ Utolsó negyed 14-én 11 ó. 29 p. d. e.
- ☽ Újhold 24-én 5 ó. 18 p. d. e.
- ☾ Első negyed 27-én 11 ó. 40 p. d. u.
- ☾ Földtávolban 7-én 7 ó. d. u.
- ☾ Földközben 21-én 7 ó. d. e.
- 1-én a nap hossza 13 ó. 23 p.; a hó végéig 1 ó. 38 p. fogy.
- ☽ kezdete 23-án 9 ó. 10 p. d. u.